

Zpívající fontána.

V jedné daleké a krásné zemi stál velký, bílý palác. Dnes už z něho nezbývá nic, co by prozrazovalo jeho někdejší nádheru, jen smutné zříceniny osaměle střeží klid kraje, rozsáhlá zahrada, kdysi pečlivě ošetřovaná nejlepšími zahradníky vévodství, přebujela býlím a sametový břečťan zmocňuje se neodbytně chapadly svých šlahounů bílých mramorových soch a ruší klasické rysy jejich půvabných postav.

I kamenná fontána, stojící uprostřed té bující divočiny, byla poznamenána zubem času, ale ještě dnes je možno rozpoznat, jak jemné byly ruce, které ji stvořily.

Byl to kdysi krásný palác. Celý z bílého mramoru, na širokých schodech, vedoucích ze zahrady přímo do prvního poschodí, stály po obou stranách ohromné mramorové nádoby, v nichž rostly palmy. Tu a tam se vinul zelený břečťan a svou sametovou zelení obtáčel štíhlé mramorové sloupky, které držely zábradlí.

Kolem paláce prostírala se veliká zahrada, plná nádherných květů a stromů, umělých jezírek a vznosných mramorových soch, které děd prince Arama přivezl jako kořist z dálného východu, kde bojoval po boku krále, aby dobýl pro svou vlast nových zemí. Po návratu dal sochy rozestavit po celé zahradě a chodil se každého večera se svými poklady těšit.

Jeho největší chloubou byla však mramorová fontána, jejíž nádrž byla lemována jemně vytesávanou obrubou, která vypadala jako zkamenělá krajka. Uprostřed fontány leželo několik mramorových balvanů, za nimiž byly skryty trubice, z kterých tryskala voda. A z kamenů se zvedal štíhlý obelisk, obtočený břečťanem. Starý vévoda často stával v zadumání nad tímto dílem. Zdálo se, že na obelisku něco chybí, jako by umělci vypadlo dláto z unavených rukou a nebyla mu dána možnost dokončit dílo.

Jednoho jarního večera rozkvetl keř magnolií ve vévodské zahradě. Vzduch voněl trpce půdou, krokůsky nespěle vystrkovaly hlavičky a fontána sladce šplouchala stříbrnými proutky svých pramének.

Květy magnolie se bělaly jako velké sametové koule na tmavých větvích. Když se s nebe spustila Luna na zlatém paprsku, aby se vykoukala v mramorové fontáně, ozářil její zlatý třpyt tmavý keř. Na jeho větvích seděly krásné panny v bílých, lehounkých závojích, s růžovými korunkami z magnoliových květů v rusých vlasech. Všechny se uklonily, rozesmáté, šťastné, jen jedna, právě ta nejkrásnější, seděla zamyšleně, nevnímala vůbec své okolí a nevšimla si příchodu královny Měsíce. Teprve když matka Magnolie zatřásla větví, na které zamyšlená panna seděla, probudila se Sinévé ze svého snění a rychle se uklonila.

" Máš krásné děti," pravila Luna.

Magnolie se zachvěla potěšením.

" Dělalí mi však starosti, nejjasnější královno," řekla. " Jsou neposedné, plné mladické nerozvážnosti, a poněkud příliš samostatné," dodala s ~~du~~ významným důrazem na posledních slovech.

" Ano, mládí je nedočkavé," usmála se s porozumněním královna Měsíce.

Panny se začervenaly a některé plny rozpaku poposedly na mateřských větvích. Jen Sinévé seděla jako ztracena ve snách, zrak upřený někam do daleka. Královna přistoupila blíže. Její zář osvětlila mladou vílu. Byla v pravdě překrásná. Měla štíhlé úbělové tělo a tvář, jejíž pleť usvědčila samet z drsnosti. Na rozdíl od svých sester měla zlaté vlasy, spadající v předlouhých kadeřích na záda a na klín. A na nich zářila malá démantová korunka.

" Jak se jmenuješ, krásné dítě ?"

" Sinévé, nejmilostivější královno."

" Ty také působíš své matce starosti ?"

" Ach," řekla Magnolie, " s tou mám zase jiné trápení. Její srdce je plné citu jako srdce člověka. To se nehodí pro vílu květu. Od té doby, kdy slyšela příběh prince Arama, toulá se někde ve snách, myslí jenom na něj a trápí se pro jeho osud."

" Příběh prince Arama ? Vyprávěj mi ho, Sinévé," zaprosila královna Měsíce a usedla na krajkovou obrubu fontány. Tmavomodrá tma tichounce uléhala do zahrady, Sinévé počala vyprávět a její sladký hlas, podobný zvuku harfy mísil se do stříbrného šplouchání fontány.

" V tomto zámku bydlí vévoda, jenž pro svou ušlechtilost a krásu byl považován za ozdobu dvora královského. Žil v daleké zemi v šedém, smutném hradu, kde se mnoho členů jeho rodu narodilo a odpočívá v kamenné hrobce. Ten vévoda byl věrný poddaný svého krále, účastnil se turnajů a slavností, a své syny, které miloval a střežil jako oko v hlavě, vedl v ušlechtilém svém duchu.

Ale pak přišla doba, kdy král vytáhl do boje a věrný vévoda ho neopustil. Políbil svoji ženu, rozžehnal se se syny, kteří byli příliš mladí na to, aby ho doprovázeli, a postavil se se svými zbrojnoši do první řady královských šiků.

Táhli dále^h na východ do cizí země, již chtěl král dobýt pod záminkou, že přináší obyvatelům nové, lepší náboženství.

Dlouho odolávali nevěřící v boji, mnoho mrtvých bylo na obou stranách, ale na konci jednoho významného dne se štěstěna přiklonila na stranu vévodova vojska. Dobyli důležité město. Mnoho krásných věcí bylo ukořistěno, mnoho lidí zajato. A mezi nimi i krásná, mladá žena saracénského náčelníka Faita se svým tříletým synkem. Ženě byl vykázán stan, z kterého vůbec nevycházela, a její kamenná, nehybná tvář neprozrazovala jedinou z jejích myšlének, ukrytých za snědým čelem.

Jednoho večera, když opět zaplály ohně a vojáci, zpiti svými úspěchy, nasyceni tučnými berany, opékanými na rožních, vyprávěli legendy o minulých bitvách, zavřeštěly trubky a do tábory vjel voják na zpěněném koni. Dalšího města bylo dobyto ! Vojáci, chtějíce oslavit toho nové vítězství druhé královy linie, přivalili sudy vína a pili na zdraví královo. Plameny znovu vyšlehly do výše, rozně se znovu otáčely, ohně syčely a prskaly, jak do nich kapal ovčí lůj.

Nálada začínala vrcholit. A tu přišel jeden z rozjařených žoldnéřů na nápad uspořádat koňské dostihy. V okamžiku byli odvázáni koně, kteří klímali nedaleko ohňů a hra za velkého jásotu počala. Nebyly to jen obyčejné dostihy, byl to výběr nejakrobatičtějších kousků za dávkové jízdy. Brzy byla hra v plném proudu.

A v tom náhlý výkřik a ticho. Strašné, tíživé ticho. Malý chlapeček krásné zajatkyně Faity vyběhl ze stanu právě pod kopyta jednoho z koní. Když se vévoda, vylekaný náhlým tichem, dostal na místo neštěstí, klečela už Faita u svého dítěte. Jakmile spatřila vévodu, prudce vstala a zasypala ho přívalem zlých a nenávistných slov, jimž nerozuměl. Pak uchopila mrtvé dítě do náručí a hýčkajíc je, a zpívajíc mu tichou, tesklivou melodií, zmizela ve svém stanu.

Kruh vojáků se rozestoupil. Vévoda, zděšen slovy, jimž nerozuměl, odešel do svého polního obydlí. Když mu pak domorodý sluha přeložil smysl Faitiných slov, zůstal vévoda dlouho sedět s hlavou vtisknutou do dlaní.

Druhého dne byl Faitin stan prázdný. Žena i dítě zmizeli. Vévoda se dal ohlásit u krále, vyprávěl mu vše, co se včera přihodilo, a prosil ho, aby ho propustil ze svých služeb. Ale král se mu vysmál.

" Nebuď malicherný, příteli, " pravil. " Tolik mrtvých bylo na obou stranách a pro jedno dítě si budeš dělat výčitky ? A ce se té kletby týče, ta je k smíchu. Snad se skutečně nebojíš, že tvůj rod vymře, když máš tři tak krásné a

zdravé syny. Konečně - což nás neproklíná tisíce a tisíce žen v této zemi? Jsi přece rozumný muž, který nevěří na proroctví a podobné pošetilosti. Takové věci sluší ženám."

Zůstal tedy vévoda v králově vojsku, ale jeho srdce toužilo domů, do šedého hradu na kopci. A tu král, vida, že jeho nejmilejší přítel chřadne touhou po domově, obdaroval ho bohatě a ujistiv ho svou přízní, poslal ho s poselstvím domů.

Vévoda se vrátil zpět na svůj hrad, přiváží si mnoho mramorových soch, pestrých koberců a jiných drahocenností východní práce, právě včas, aby doprovodil do rodinné hrobky pozůstatky svého nejstaršího syna, který padl v souboji. Zhrozil se vévoda, ale ještě než se vzpamatoval ze svého hoře, zemřela jeho žena a nejmladší syn na jakousi zhoubnou nemoc.

Tu osiřel vévoda se svým prostředním synem a opatroval ho jako oko v hlavě. Avšak i ten zahynul pět let po své svatbě i se svou chotí v bouři na jezeře, zanechávaje svého otce zoufalému hoři. Čtyřletý synek malého šlechtice, princ Aram, osiřel.

Starý vévoda nemohl dál žít na místě, kde ho potkalo tolik neštěstí. Hlavou mu znovu a znovu zněla Faitina kletba. Odstěhoval se sem do mramorového paláce a pečoval o posledního potomka svého rodu. Ale marně. Náhle zachvátila prince Arama zvláštní nemoc, a když horečky pominuly, zůstal slepý, hluchý a bez vlády. Starý vévoda, jemuž hořem zešedivěly vlasy, hledí vstříc prokletí oné Faity, která mu předpověděla, že uvidí vymření a zkázu svého rodu."

Sinévé skončila. Její hlas, nekonečně dojemný, utichl. Luna seděla na obrubě fontány a v jejích očích byl smutek. Tu promluvila znovu Sinévé:

"Nemůžeš mu pomoci, nejmilostivější královno? Vidíš den-

ně tolik bolestí a ran. Neznáš léku pro prince Arama ?
O, nejjasnější paní, pomoz mu !"

"Kdo zná léku proti prokletí ?" řekla královna Měsíce zamyšleně. "Mohu ti nabídnout jen jedinou pomoc. Po tři noci sem přijdu a každou noc si smíš zvolit jedno přání, které ti vyplním. Mýbírej opatrně."

Po té se Luna vykoukala ve fontáně a vrátila se na nebe. Keř potemněl. Magnolie pochopila poslední slova královny Měsíce a obava zachvátila její mateřské srdce. Sinévé byla jejím miláčkem.

A dívka seděla na mateřské paži a přemýšlela o třech přáních pro královnu Měsíce.

Druhého dne z rána přišli dva sloužící z paláce a postavili blízko fontány a magnoliového keře lehátko z březových kmenů. Položili na ně koberce východní práce, mnoho drahých kožešin a naposled přinesli prince Arama. Byl to mladík neobyčejně krásné tváře, ale jeho tělo bylo jakoby bez života; mramorově bílé a stejně nehybné. A oči jako dvě vyhaslé studně za tmavé noci. Sinévé, velký, bleďý květ, v němž hořelo lidské srdce jako planoucí pochodeň, hleděla na nemocného prince.

Ptáci zpívali ve větvích, fontána hýřila stříbrným smíchem, nebe bylo modré a země voněla. Ale princ Aram neviděl květin a nebe, neboť byl slepý, a neslyšel fontánu a ptáky, neboť byl hluchý. A maličkou Sinévé bolelo srdce, protože to bylo lidské srdce, omylem zbloudivší do květu. Sinévé plakala a její slzy ležely jako velké rosné krápěje na jejích sametových plátcích.

Když večer odnesli prince Arama zpět do jeho ložnice, věděla už Sinévé, jaké bude její první přání, jež přednese královně Měsíce.

Zatím usnul princ Aram ve své ložnici a zdál se mu velmi podivný sen. Viděl fontánu ve veliké zahradě, mramorovou fontánu, slyšel její stříbrný smích, viděl nedokončený mramorový obelisk obtočený břechťanem. Viděl tmavěmodré nebe a

na něm vystupující měsíc jako velký zlatý peníz. Luna stoupala po nebi a náhle se spustila po zlatém laně do tmavé zahrady k bílé fontáně.

Sotva dosáhla půdy, změnila se v sličnou ženu ve zlatem protkaných šatech. Ve vlasech, sepjatých démanty vykládanou sítkou, měla malou zlatou korunku. Žena přistoupila k magnoliovému keři a její zář osvětlila bílou pannu, sedící na tmavé větvi.

"Nu - jak ses rozhodla, Sinévé? Jak zní tvoje první přání?"

"Dej život jeho tělu, nejjasnější královno."

"To není možné, milé dítě, musela bych vzít život někomu jinému."

"Vezmi tedy můj, královno."

"Uvědomila sis, co činiš, Sinévé? Víš co to znamená? Tvé srdce bude bít, budeš žít dál, a ty budeš nehybná a spoutaná. Ach, nečiň toho, Sinévé."

"Vezmi si můj život, královno."

Sinévé se sladce usmála a políbila peň keře, na němž seděla. Keř se chvěl. Královna Měsíce přistoupila, vzala Sinévé do náručí a ~~ponořila~~ ponořila se s ní do fontány. Voda vysoko vystříkla a zahalila prškou stříbrných kapek mramorový obelisk. A když se uklidnila, královna Měsíce vystoupila ze své koupele, aby se vrátila na nebe, a na upuštěném obelisku klečela Sinévé v mramorovou sochu proměněna.

Když se princ probudil, bylo ráno. Sloužící, který přišel, aby ho oblékl, viděl pohyb princových rukou a běžel to oznámit vévodovi. Vévoda přichvátak. Byla to pravda. Byl to zázrak. Aram vládl opět tělem jako každý zdravý člověk. A na jeho loži leželo několik sametově bílých lístků, jako by čísi ruka v zamyšlení rotrhala květ magnolie.

Když pak rozčadostněný vévoda vyvedl Arama do zahrady a oba usedli na lůžko z březových kmenů, na němž ještě včera ležel Aram bezmocný jako dítě, podivil se vévoda, odkud že se vzala ta krásná mramorová socha na obelisku nad fontánou.

Večer, když královna Měsíce přišla opět k fontáně, aby se vykoukala, pronesla Sinévé druhou svoji prosbu:

"Dej mu, nejjasnější královno, můj sluch."

Bylo líto královně Měsíce sluchu krásné Sinévé. Zdálo se jí, že Sinévé obětovala již dosti. Ale Sinévé nepřestávala prosit a tu tedy královna Měsíce políbila dívku na obě mramorová ouška, v nichž rázem odumřel sluch. Královně vyhrkly slzy, když viděla tichý úsměv v odezvu svého polibku a zašeptala:

"Vzala jsem ti sluch, ale dávám ti zpěv, který sice sama neuslyšíš, ale uslyší ho všichni, kdož tě budou milovat."

Pak políbila Sinévé na ústa.

Když se ráno princ Aram probudil, ocitl se náhle uprostřed strašného hluku. Teprve po nějaké chvíli pochopil, že opět slyší. Počal zvuky rozlišovat. Slyšel šustot rozhrnovaných záclon, otevření okenice, a pak se nějaký pták rozezpíval na římse u otevřeného okna.

Když si zvykl, bylo mu, jako by nikdy nebyl pozbyl sluchu. Všechny ty zvuky byly známé a navrátily ho rázem do doby, než ho postihla nemoc. Kdyby ho nebyla obklopovala nekonečná tma, byl by přísahal, že všechno bylo jen dlouhým a mučivým snem.

Kos zpíval, jako by mu chtěl vynahradit všechna ta léta ticha, a princ Aram dýchaje z hluboka sluncem prozářený vzduch, byl šťasten. Ležel tak dlouho.

Náhle se ozvaly spěšné kroky, něčí ruka se položila na princovo rameno a stařecký hlas řekl:

"Dobré jitro, Arame."

Princ Aram uchopil pevně ruku, která na něm spočinula, poznal ji po hmatu a řekl:

"Dobré jitro, dědečku."

Silné ruce ho vyzvedly z lože.

"Jaký to krásný den," pravil vévoda. Sloužící, který připravoval princovi oblek, se usmál.

"Ano," řekl princ Aram, "musí být krásně, protože cítím vůni kvetoucích luk."

Bylo to nádherné jít do zahrady a mluvit a slyšet, přesto že tma stále ještě obklopovala prince jako černokněžníkův plášť. Usedli k fontáně, která se rozezpívala slabou, harfovou hudbou. A princ, opřený o dědovo rámě, slyšel píseň fontány a smil o mramorové dívce na štíhlém obelisku. Neboť Aram začínal milovat bílou Sinévé svého snu.

Fontána šuměla a Sinévé, hledíc na mladého muže, zpívala sladkou píseň sama sebe neslyšíc. Hleděla na Arama, na včely, na květy a ptáky a oblaka, hleděla na magnoliový keř a jabloně, které začaly rozkvétat, na narcysy a hyacinty, a loučícíc se se vším, snažila se vtisknout všechny ty krásy do svého ubohého, lidského srdce, protože věděla, že dnes večer se rozloučí s největším bohatstvím, které má, se svým zrakem.

Večer, když přišla královna Měsíce, aby se vykoukala ve stříbrné fontáně, rozhlédla se Sinévé naposledy kolem sebe, zadívala se dlouze k mateřskému keři, který se chvěl, pak se ohlédla k bílému paláci a nastavila své krásné oči královnině polibku. Když políbila Luna Sinévinu oči, pohladila ji po mramorových kadeřích a řekla:

" Má krásná, sladká Sinévé. V okamžiku, kdy se princ Aram do tebe zamiluje, uvidíš jeho obraz a uslyšíš jeho hlas. Víc pro tebe nemohu udělat."

Po té ji znovu políbila, plna smutku se vrátila na nebe a tam se zahalila do nejtemnějšího mraku, protože nechtěla už myslet ani na štěstí, ani na bolest.

Druhý den ráno vstal princ Aram a viděl. Sešel sám do zahrady. Byl překvapen její krásou. Šel, dlouho bloudil, těše se z každé květinky a hledaje v každé mramorové tváři podobu té, kterou znal ze svého snu. Ale ani jedna nedosahovala krásy a líbeznosti něžné Sinévé.

Tu zaslechl z dálky zvuk tichého zpěvu a jakoby kouzlem jat šel po hlase. Došel ke keři odkvetlých magnolií. Na trávě kolem smutného pně ležely sametové úbělové lístky, plné rosy. A uprostřed bílé cesty stála mramorová fontána s obrubou ze zkaměnělé krajky a na obelisku, opleteném břechťanem, tváří obrácená k bílému domu, seděla Sinévé, mramorová socha, nevidící, neslyšící, ale s lidským srdcem, tepajícím v kamenném těle.

Tu klesl princ Aram na kolena a mluvil o své lásce. Slyšela Sinévé jeho hlas ? Snad slyšela, protože pokud princ mluvil, utichl zpěv fontány.

Dlouho se milovali princ Aram a mramorová Sinévé, neboť Sinévé byla stále krásná a viděla Arama stále takového, jakým byl onoho posledního dne, než mu darovala zrak.

▲ leta ubíhala. Aram stárnul a stárnul. Byl dobrým vládcem, protože poznal bolest i štěstí. Každý večer chodíval k Sinévé, aby v jejím hlase uslyšel svou lásku k ní. A jiné lásky nikdy nepoznal; Faitina kletba se přece vyplnila.

Když jednoho dne princ Aram zemřel, rozpadlo se mramorové tělo něžné Sinévé v tisíce úlomků kolem fontány. A její lidské srdce zemřelo žalem.

Dávno už se palác rozpadl a spustl, přebujelou zahradou pobíhají plachými kroky smaragdové ještěrky, ale fontána dodnes zpívá v závanech větru věčnou píseň o nesmrtelné lásce prince Arama a bílé Sinévé.